

8. Miljöberättelse

Vi gör varje år en egen uppföljning av vårt miljöarbete i form av en miljöberättelse.

Miljöberättelse för år: 2016

Verksamhetens miljöpåverkan

Vi har i vår miljöutredning identifierat följande miljöaspekter som de mest betydande:

- Elförbrukning/fjärrvärme
- Vattenförbrukning
- Avfall

Uppföljning av miljömål

Vi har under det senaste året arbetat med våra miljömål och har följande resultat:

- Målet med att förbättra och förnya informationen i djurparken har varit svårt att bedöma. Dock räknar vi med att det har skett en ökning av antalet informationsskyltar i parken med cirka 2 %. Kritiken angående för få hänvisningsskyltar har bemötts genom att vi i inledningen av 2017 har utvecklat även detta.
- Utbildningstimmarna är kvar på ungefär samma nivå. Antalet ”fasta” timmar har minskat, men fler samarbeten har tillkommit (d.v.s. fler timmar med gymnasium, högskolor och andra institutioner bortsett från vårt dagliga samarbete med REAL-gymnasiet i Borås).
- Djurparken har utökat deltagandet i, och inbjudning till, fler forskningsprojekt. Då sammanställningen är relativt ny för djurparken så är det svårt att uppskatta antalet timmar för forskningsprojekten.

Miljöindikatorer/Nyckeltal för miljöpåverkan

Miljöaspekt	Nyckeltal år 2013	Nyckeltal år 2014	Nyckeltal år 2015	Nyckeltal år 2016
Elförbrukning	5019 kwh/dag 1832 MWH	4520 kwh/dag 1650 MWH	4126 kwh/dag 1506 MWH	4631 kwh/dag 1695 MWH (197,6 kWh/m ²)
Fjärrvärme	1320 kwh/dag 482 MWH	1203 kwh/dag 439 MWH	1290 kwh/dag 471 MWH	1399 kwh/dag 512 MWH
Vattenförbrukning	40,79 l/bes	34,67 l/bes 9872 m ³	45,5 l/bes 11788 m ³	37,85 l/bes 9426 m ³
Bränsleförbrukning bilar	1,05 l/mil 7345 mil	0,99 l/mil 6441 mil	0,83 l/mil 5019 mil	1,028 l/mil 5143 mil
Bränsleförbrukning arbetsfordon	2,73 l/timme 3892 tim	2,70 l/timme 3548 tim	2,87 l/timme 3539 tim	2,83 l/timme 3393 tim
Avfall djurparken	0,28 kg/besök	0,26 kg/besök 63,7 ton	0,34 kg/besök 88,6 ton	0,37 kg/besök 92,8 ton

Livsmedel	0,22 kg/besök	0,32 kg/besök	0,33 kg/besök	0,325 kg/besök
Foder	1420 kg/dag	1389 kg/dag	1390 kg/dag	1422 kg/dag
Kemikalier pingvin (klor)	7,42 kg/dag	4,73 kg/dag	4,73 kg/dag	6,3 kg/dag
Resor flyg tåg	0,13 kg co2/km	0,10 kg co2/km	0,12 kg co2/km	0,11 kg Co2/km
Elförbrukning camping	17,12 kwh/gästnatt 955,4 MWH	14,62 kwh/gästnatt 645,2 MWH	13,32 kwh/gästnatt 1094,2 MWH	9,7 kwh/gästnatt 677 MWH
Vattenförbrukning camping	62,72 l/gästnatt	149,5 l/gästnatt 660 m3	129,7 l/gästnatt 10655 m3	94,15 l/gästnatt 6592 m3
Avfall camping	0,68 kg/gästnatt 37660 kg	0,92 kg/gästnatt 40667 kg	0,53 kg/gästnatt 46774 kg	0,64 kg/gästnatt 44538 kg

Kommentarer till utvecklingen av miljöindikatorer

Vi följer ett antal nyckelindikatorer för miljöpåverkan och har följande kommentarer avseende utvecklingen över tid:

- Elförbrukningen har ökat under året för djurparken. Vi har dock genomfört en hel del byggnationer under året då djurparken utvecklas för att bemöta besökarens krav m.m. Vi diskuterar om ett nyckeltal baserat på energianvändning per kvadratmeter vore bättre i relation till verkligheten.
- Campings energianvändning har minskat mycket trots fler besöksnätter. 16 stugor har renoverats och värmen sänks då stugorna står tomma. Man har även installerat fläktar som slås på först då besökare är närvarande i stugorna.
- Fjärrvärmeförbrukningen fortsätter att stiga, men företagets elförbrukning (med fjärrvärme inräknat) är 187 MWH lägre än för 2015.
- Vattenförbrukningen har minskat både på djurparken och på campingen, trots att antalet besökare och besöksnätter varit relativt jämnt mot året innan. 2015 hade vi en vattenläcka och till skillnad mot 2015 så hyrde inte migrationsverket in sig på campingen under 2016 vilket förklarar el och vattenförbrukning där.
- Bränsleförbrukning tjänstebilar har ökat. Framför allt för vårt transportfordon av bl.a. foder, beställningar m.m. En trolig anledning kan vara fler transporter till bl.a. Kolmården och Uppsala (SVA), men vi planerar även att effektivisera beställningsrutinen på företaget så fler inhandlingar kan utföras under färre antal körningar.
- Bränsleförbrukning arbetsfordon har minskat och maskinerna har arbetat färre timmar jämfört med året innan.
- Avfallet per besökare ökar relativt lite, och mängden avfall är i princip i samma nivå som året innan då det enbart skiljer ca 2 ton. Antalet besökare samt besöksnätter är närapå identiskt med 2015 års siffror, men nyckeltalen fortsätter att öka. Siffrorna för avfallet är dock lite svårbedömda då vissa avfallscontainrar inte vägs utan noteras som fullvikt vid varje tömning även om containern inte är fullastad.
- Försäljningen av produkter till kund ligger kvar på samma nivå per besökare.

- Mängd foder har ökat. Antalet djur är ungefär detsamma som året innan, men grässäsongen var något längre sommaren 2016 än 2015. Vi har de senaste åren även fasat ut nästan allt foder som innehöll palmolja.

Redovisning genomförda aktiviteter för att minska miljöpåverkan

Vi arbetar aktivt för att minska vår miljöpåverkan och har genomfört följande aktiviteter:

Miljöförbättrande åtgärd/aktivitet	Genomförd (år)
Installerat solfångare till tvättanläggning barnens zoo. (Den första i Borås stad.)	2008
Köpt en elcykel	2010
Installerat bergvärme i björnhuset.	2010
Installerat solfångare och bergvärme till bondgård, hyenahus och vagnslider.	2012
Anläggning av gröna tak 7 st.	2003-10
Sätter upp fågelholkar för den biologiska mångfalden	2010---
Tar bort palmolja ur sortimentet, helt fria på restaurang arbetar med det sista på fodret	2012-15
Installerat strömbrytare på skrivborden som automatiskt bryter strömmen	2013
Sorterar avfallet i 24 fraktioner	2013
Köpt ytterligare en elcykel	2013
Köper Bra Miljöval EL	2014
Installerat undermätare för att ha bättre koll på var vi kan spara el ekonomiskt.	2014
Köper fossilfri/förnyelsebar diesel EcoPar Bio 100 till fordon och spetsvärme till oljepanna.	2014
Kontorsmaterial och datorer köps endast med miljömärkning	2014
Installerat timrar på utrustning i försäljningsställen.	2014
Installerat timer på laddstationer för komradio	2014
Byter ut energikrävande belysning till ledbelysning.	2014-15
Informerat barn och ungdomar om natur och miljö i en klimatkampanj initierad av WWF och EAZA.	2014-15
Vann pris i EcoOnlines kemikaliesystem som bästa användare i systemet	2014
Rörelsestyrd belysning på kontor och vissa andra utrymmen.	2014-15
Upprättat energiplan	2015
Samarbete med och stöttar Keep the planet alive som arbetar med ungdomar och miljö.	2015
Sitter med i juryn för hållbart företagande Ung Företagsamhet	2012-17
Sponsrat MiljöMoa som är ett UF företag som lär barn o ungdomar om miljö och klimathot.	2015
Sponsrar natur&miljöboken som ges ut till landets skolor	2013-17
Köpt elcykel med lastkapacitet	2015
Förnyat och köpt fler elfordon	2015
Energisparfunktion på datorer effektiviserats	2015
Köpt två elbilar Nissan eNV 200	2015
Chalmers studerat parkens transporter ur ett hållbarhetsperspektiv	2015
Installerat ozonrening i tvättmaskin för att minska mängden tvättmedel.	2015
Installerat timer på koptatorn	2015
Vann Borås Stads interna miljöpris som bevis på ett framgångsrikt miljöarbete.	2015
Skaffat tre bikupor med ca. 100 000 bin för att gynna mångfalden.	2016
Informerar besökare om djur/natur och klimathot	---2017
Utbildar gymnasieelever där miljö och djurs livsbetingelser i det vilda är en del i kursplanen.	2013-17

Deltar i olika forskningsprojekt	---2017
Bevarandearbete av djurarter, är med i 13 olika bevarandeprogram	---2017
Guidar grupper och informerar om djur, natur och hoten som är i deras naturliga miljö.	---2017
Externa föreläsningar om natur och miljö.	----17
Köpt ytterligare en elcykel	2016
Bytt ut två bilar till miljöbilar som körs på biodiesel	2016
Påbörjar samarbete med Beepartner som är en organisation som engagerar sig i miljö och socialt ansvarstagande. Två bikupor leasas genom dom. Djurparkens försäljning av honung går till bevarandeprojekt.	2017
Bytt ut en gammal dieselbil på campingen till en elbil Nissan eNV200.	2017
Byter kontinuerligt ut fläktar till rörelsestyrda ventilationsfläktar på campingen.	2016-17
Köpt ytterligare en elcykel.	2017